gemeente Nijkerk

Beeldvormende avond Sociaal Domein

13 november 2025

Agenda

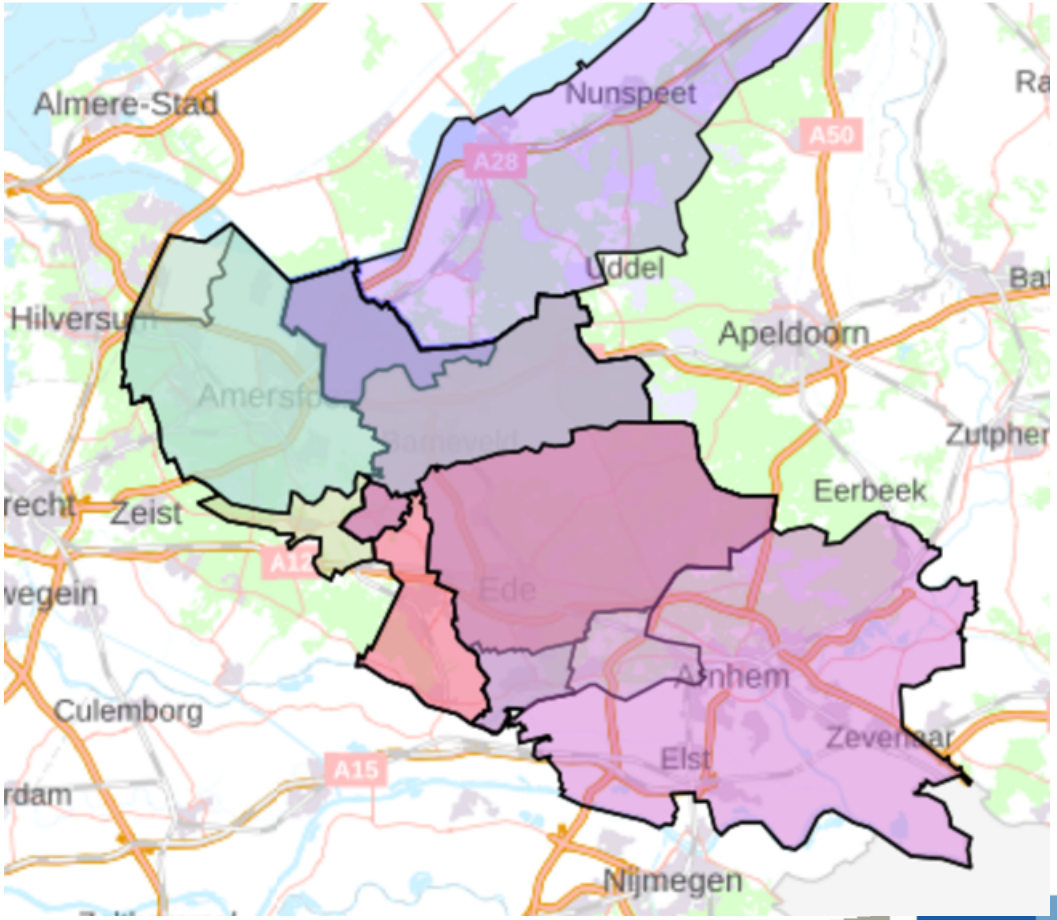
20.00 uur	Opening
20.05 uur	Actualiteiten
20.20 uur	Toelichting rapportage Sociaal Domein
20.40 uur	Regiovisie Jeugd aan de hand van data
21.00 -21.10	*Pauze*
21.10 uur	Kadernotitie overkoepelend beleidsplan Sociaal Domein
21.40 uur	Casus Doorbraakmethode
22.00 uur	Afsluiting

Actualiteiten

- **Wmo:** Invoering inkomensafhankelijke bijdrage uitgesteld tot ≥2027
- **Decentralisatie** Beschermd Wonen opnieuw uitgesteld
- **Participatiewet:** Herziening vanaf 2026
  Inclusief groep
- **Jeugdwet** en **Hervormingsagenda Jeugd**

Regionale Samenwerkingen

Regionale samenwerkingsverbanden Nijkerk in het Sociaal Domein	
Jeugdregio JeugdFV (Jeugdwet)	Verplichte regionale samenwerking voor inkoop specialistische jeugdzorg
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM)	GGD, Jeugdgezondheidszorg en bevolkingszorg
Regio Amersfoort	IZA, AZWA transformatieplan Wmo begeleiding per 1-1-2027
Arbeidsmarktregio Amersfoort	Gezamenlijke uitvoering van re-integratie en werkvoorzieningen
Valleihopper	Regionaal vervoer

Almere-Stad
Nunspeet
A28
A50
Uddel
Apeldoorn
Zutphen
Eerbeek
Zeist
A12
Ede
Arnhem
Culemborg
A15
Elst
Nijmegen

Wat levert regionaal samenwerken op?

- Efficiëntie en effectiviteit
- Kennisdeling
- Kostenbesparing
- Verbeterde zorg
- Betere positie landelijk

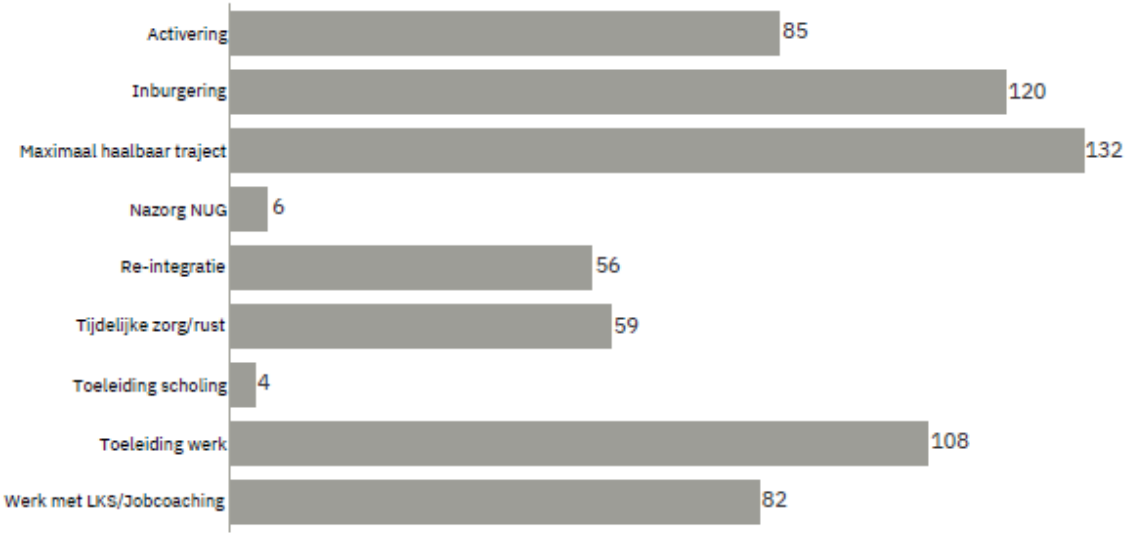
Toelichting Rapportage Sociaal Domein

Algemeen

- Extra inzet via jaarrekeningmiddelen (aanmeldteam, consulenten)
- Kadernotitie Sociaal Domein 2025–2040 ter besluitvorming in november
- Dashboardstructuur in ontwikkeling voor betere monitoring

Participatiewet

Soort trajecten

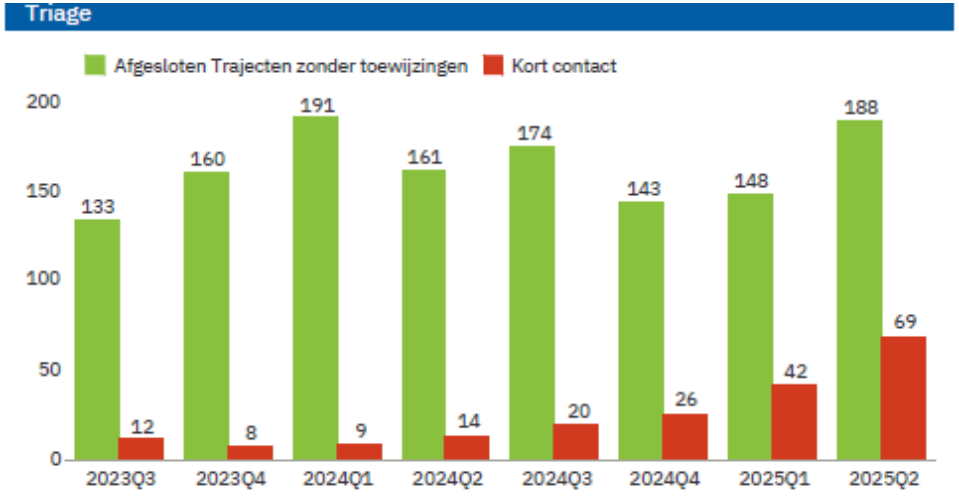

Categorie	2025Q2	2025Q1		2024Q2	
Trajecten	623	3,7%	▲	0,0%	▶
Traject NUG	164	-5,5%	▼	0,0%	▶

Wmo

» Aantal wachtenden op dit moment: 10

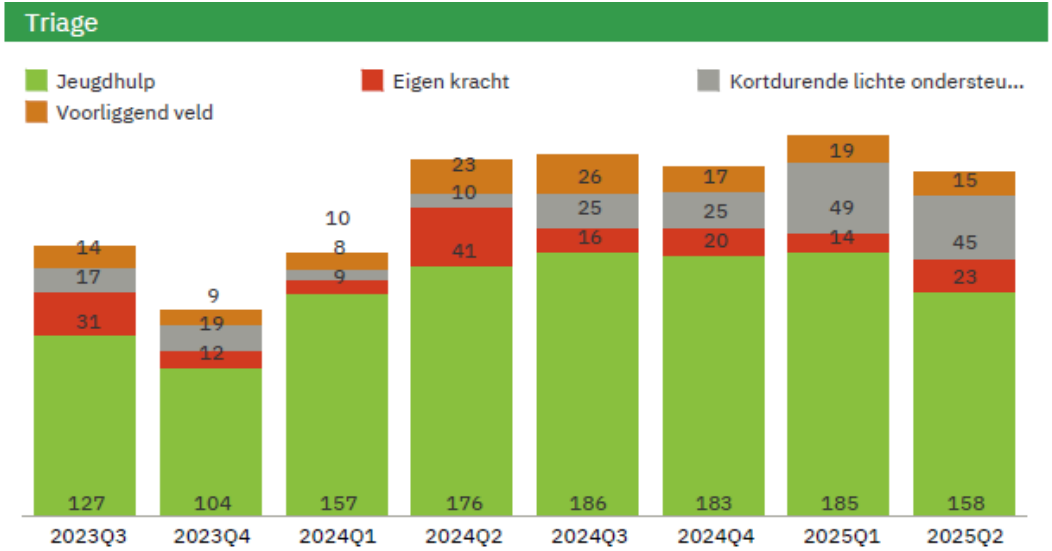
» Komende 2 weken wordt de wachtlijst: 0

	2025Q2	2025Q1	2024Q2
Kort contact	69	39,1% ▲	79,7% ▲
Zonder toewijzing	188	21,3% ▲	14,4% ▲

Jeugdwet

» Aantal wachtenden op dit moment: 0

	2025Q2	2025Q1	2024Q2
naar Jeugdhulp	158	-17,1% ▼	-11,4% ▼
geen Jeugdhulp	83	1,2% ▲	10,8% ▲

Regiovisie JeugdFV, 7 jaar “Ons Verhaal”

- Van transitie naar transformatie.. wat is er van terechtgekomen?
- In 2018 is het transformatieplan vastgesteld met als basis de visie van de JeugdFV gemeenten “Ons Verhaal”.
- Zijn de uitgangspunten uit de visie dichterbij gekomen of waar is nog wat te doen?
- Welke ideeën zijn tussentijds bijgesteld?

Najaar 2025

Ons Verhaal

Negen thema's:

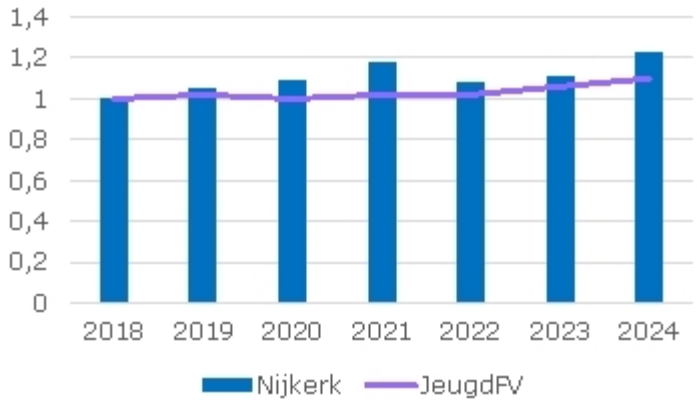
1. Alle kinderen zijn normaal	6. Onze jeugdhulpwerkers zijn helden!
2. Een kind is een gezin	7. We werken met aanbieders die onze visie uitvoeren
3. We doen wat echt nodig is	8. We blijven leren
4. Een kind hoort thuis	9. Cijfers zeggen niet alles
5. Voorkomen is beter dan genezen	

https://www.jeugdfv.nl/transformatie

2.1 Alle kinderen zijn normaal

Een kind dat niet binnen de lijntjes kleurt proberen we alsnog in een hokje te zetten. We zien geen problemen maar juist kansen, en stellen verwachtingen bij. Zodat kinderen hoop en perspectief krijgen en in hun eigen omgeving hun talenten gaan ontdekken.

Ontwikkeling aantal jeugdigen met jeugdhulp (2024 n=166)

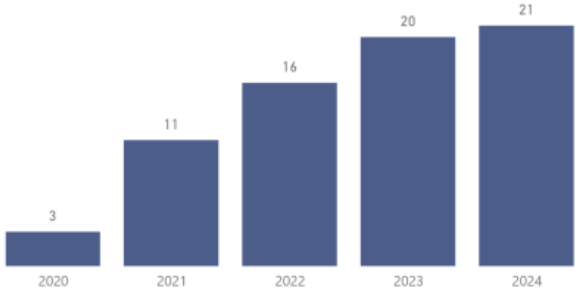
Jongeren / gezinnen krijgen langer jeugdhulp (of komen vaker terug), waardoor het aantal toeneemt. In Nijkerk wisselt de groei van het aantal jeugdigen met jeugdhulp.

De kans dat een jeugdige voor zijn 18de jeugdhulp nodig heeft is flink afgenomen van 50% naar 35% -> Voor Nijkerk nog steeds zo'n 41%

2.1 Alle kinderen zijn normaal

Een kind dat niet binnen de lijntjes kleurt proberen we alsnog in een hokje te zetten. We zien geen problemen maar juist kansen, en stellen verwachtingen bij. Zodat kinderen hoop en perspectief krijgen en in hun eigen omgeving hun talenten gaan ontdekken.

Inzet BSO+ Nijkerk

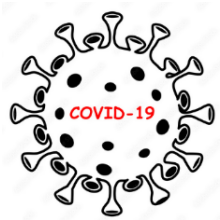

Ook als een jeugdige jeugdhulp krijgt, kan dit binnen een meer “normale” omgeving.

Waarom zien we al die extra inspanningen in ‘het voorliggend veld’ niet terug in de cijfers?

2.1 Alle kinderen zijn normaal

Een kind dat niet binnen de lijntjes kleurt proberen we alsnog in een hokje te zetten. We zien geen problemen maar juist kansen, en stellen verwachtingen bij. Zodat kinderen hoop en perspectief krijgen en in hun eigen omgeving hun talenten gaan ontdekken.

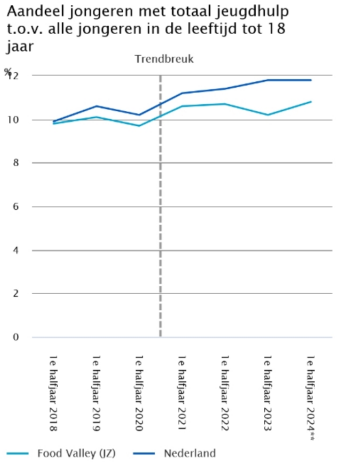

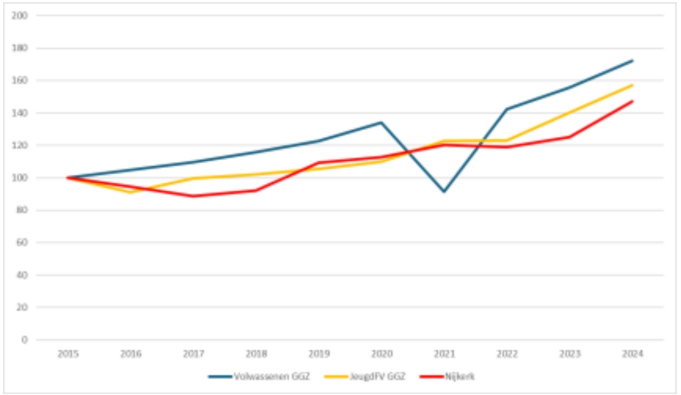
Externe factoren zorgen voor meer inzet van jeugdhulp

2.1 Alle kinderen zijn normaal

Een kind dat niet binnen de lijntjes kleurt proberen we alsnog in een hokje te zetten. We zien geen problemen maar juist kansen, en stellen verwachtingen bij. Zodat kinderen hoop en perspectief krijgen en in hun eigen omgeving hun talenten gaan ontdekken.

Kosten ontwikkeling GGZ

Ten opzichte van landelijke trends gaat het zo slecht nog niet

2.2 Een kind is een gezin

We ondersteunen, maar nemen niet over. Zijn er schulden? Is iedereen gezond? Hoe gaat het eigenlijk met broertjes en zusjes?

AEF 2019:

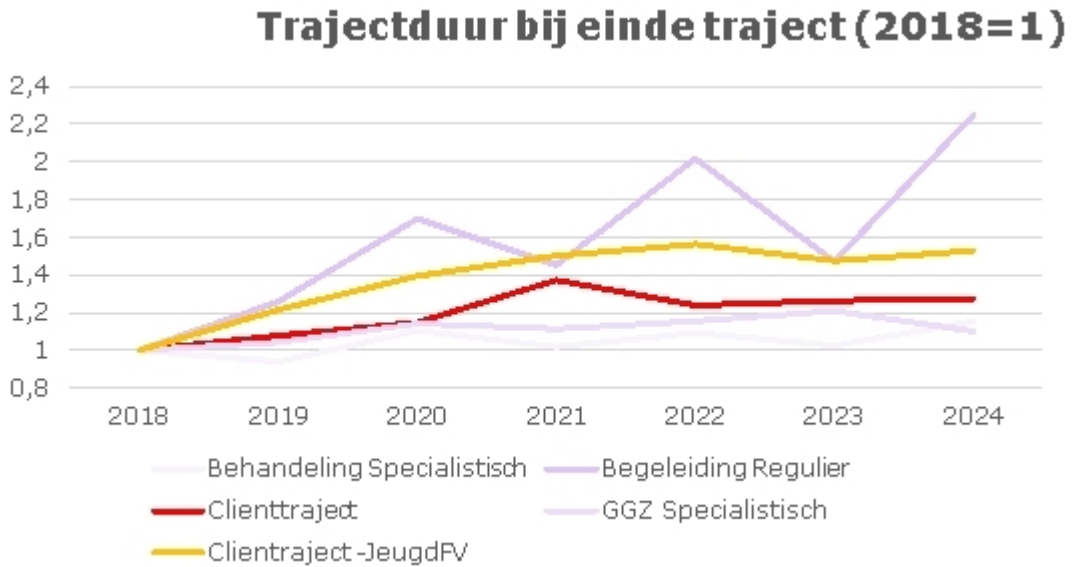
"…in verschillende gesprekken benoemd dat het een grote cultuurverandering vraagt bij zowel gemeenten als professionals om zorg eerder af te schalen. Van uitzorgzaamheid, bevlogenheid, en risicomijdend gedrag zijn professionals binnen de huidige maatschappelijke norm eerder geneigd tot een sessie te veel dan een sessie te weinig, zeker wanneer niet met zekerheid vast te stellen is of de hulp nog voldoende toevoegt. Wetenschappelijke inzichten over een gemiddelde effectieve trajectduur staan daarbij soms op gespannen voet met de behoeften van individuele kinderen en gezinnen, die het gevoel hebben meer hulp nodig te hebben. Als een extra sessie een gezin meer vertrouwen geeft dat het weer op eigen kracht verder kan, is het begrijpelijk dat een professional concludeert dat dit voor dit gezin nodig is. Dit leidt echter wel tot een hoger voorzieningenniveau en hogere kosten.

Bron: https://www.aef.nl/storage/images/Stelsel-in-groei-een-onderzoek-naar-financi%C3%ABle-tekorten-in-de-jeugdzorg.pdf

Zoals eerder aangegeven neemt het aantal jeugdigen met jeugdhulp de laatste jaren toe. Er is niet één oorzaak aan te wijzen. Wel zien we dat zoals AEF aangeeft de trajectduur toeneemt.

2.2 Een kind is een gezin

We ondersteunen, maar nemen niet over. Zijn er schulden? Is iedereen gezond?
Hoe gaat het eigenlijk met broertjes en zusjes?

Ten opzichte van 2018 duurt een geheel jeugdhulptraject 27% langer (regionaal 50%). In Nijkerk duurt een jeugdhulp traject relatief kort.

2.3 We doen wat echt nodig is

Eigen kracht verder. We durven te kiezen voor oplossingen die ongebruikelijk zijn.
We houden vast wat werkt en laten los wat niet nodig is.

Het is lastig om te meten of de jeugdhulp die we inzetten nu alleen is wat echt nodig is. Er zijn wel signalen dat het beter zou kunnen

1. Trajecten worden langer (niet loslaten)
2. Meerdere (soms dezelfde) jeugdhulptrajecten worden achter elkaar ingezet. We weten dat de meeropbrengst hiervan beperkt is.
3. We geven (vooraf) onvoldoende aan dat de jeugdhulp tijdelijk is

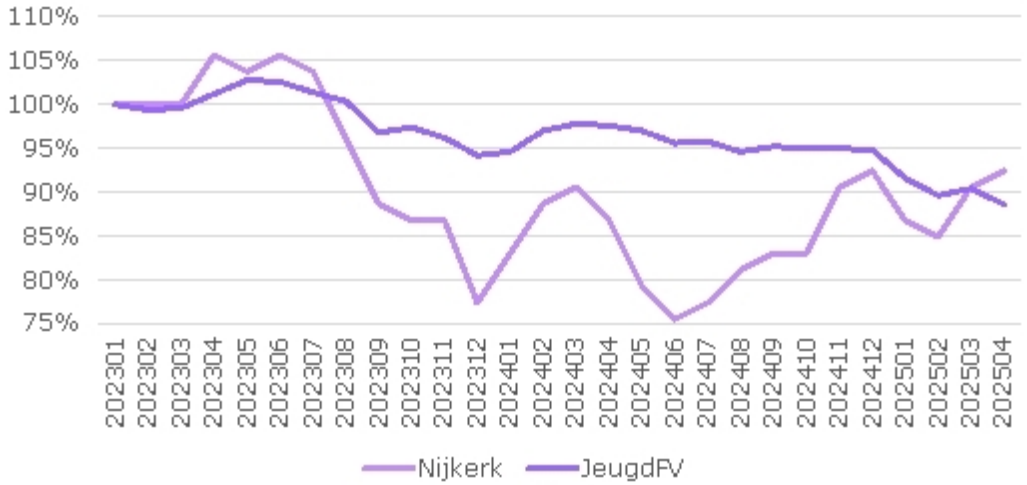
> ***"De tijdelijkheid van inzet wordt te weinig benadrukt. Hierdoor ontstaat afhankelijkheid."*** *Bron: evaluatie respijtzorg, augustus 2021*

2.4 Een kind hoort thuis

Gezinnen helpen we dus thuis. Is het thuis niet houdbaar of veilig, dan zoeken we een plek die lijkt op thuis, het liefst in de eigen buurt.

De meeste “winst” voor jeugdigen in de regio is behaald voor jeugdigen die voorheen uit huis werden geplaatst. Het lukt (langzaam) om jeugdigen meer thuis te ondersteunen of op latere leeftijd uit huis te plaatsen.

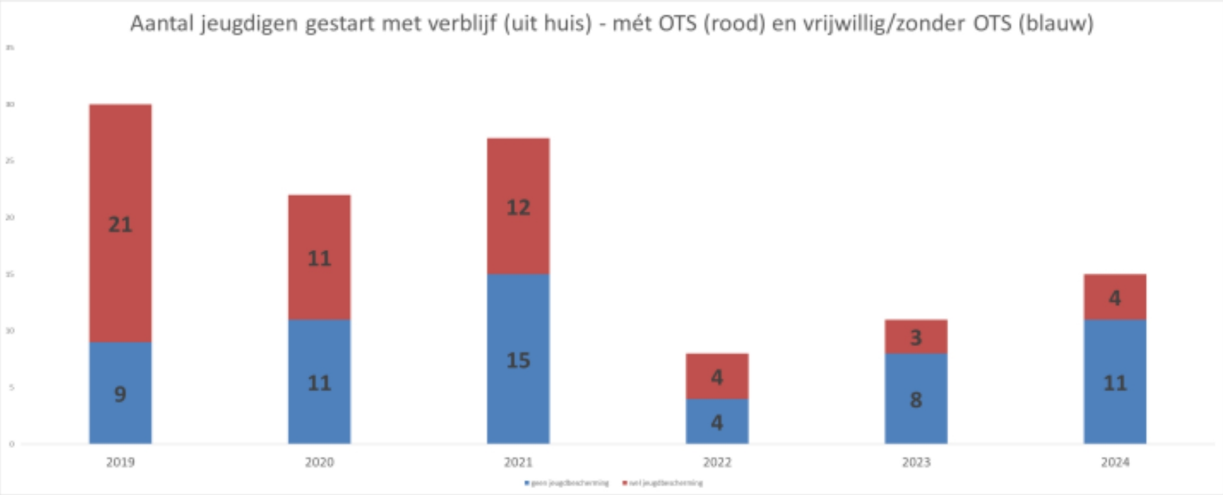
Nog steeds wonen zo’n 480 jeugdigen niet thuis (waarvan 270 pleegzorg).
In Nijkerk gaat het om 49 jeugdigen (waarvan 29 in pleegzorg)

2.4 Een kind hoort thuis

Gezinnen helpen we dus thuis. Is het thuis niet houdbaar of veilig, dan zoeken we een plek die lijkt op thuis, het liefst in de eigen buurt.

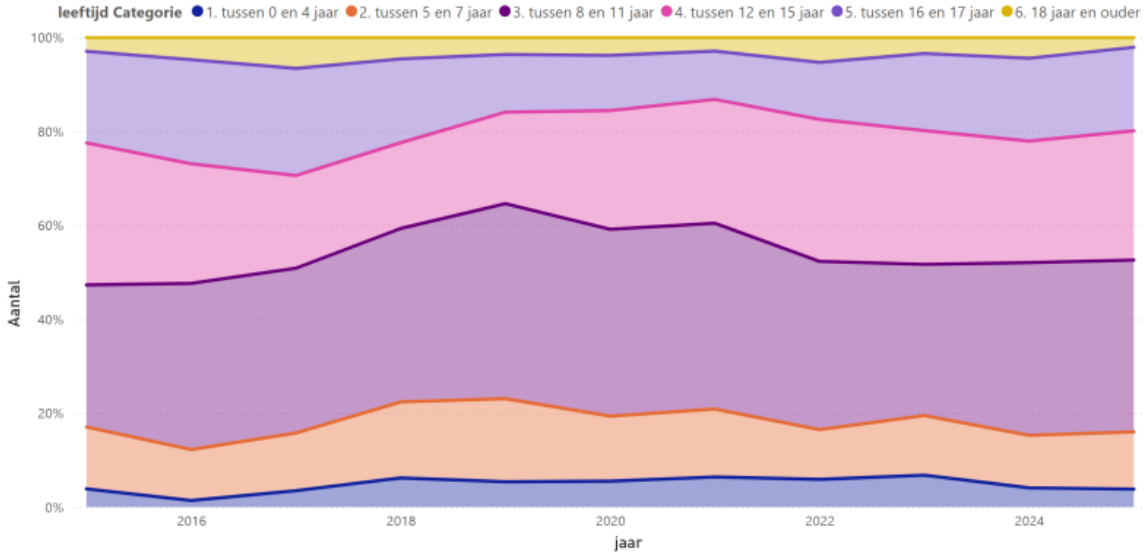
RVT's werken! Wel aandachtspunten: extra belasting van sociale teams en gevaar van "voortmodderen / niet tijdig opschalen".
Voor de gemeente Nijkerk gaat het om een beperkt aantal jeugdigen / gezinnen, waardoor de aantallen jaar op jaar kunnen verschillen.

2.5 Voorkomen is beter dan genezen

Soms is meedenken niet genoeg. We helpen elkaar om al vroeg de signalen te zien én er iets mee te doen.

We zien geen verandering in de leeftijd van jeugdigen die binnen de jeugdhulp worden geholpen. Als er al meer in het voorliggend veld op de allerjongste wordt ingezet heeft dat geen effect op de instroom leeftijd.

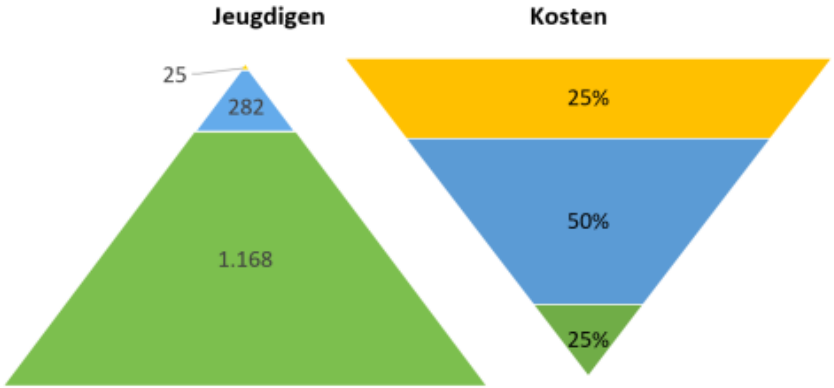

2.6 Terugblik 10 jaar Jeugdhulpregio

De meest kwetsbare jeugdigen hebben nog steeds de meeste aandacht nodig (of dit nu integraal is of niet).

Alle extra inzet de afgelopen jaren in de jeugdhulp is enorm verspreid over alle jeugdigen.

Reikwijdte, collectief aanbod, integraal, gezinsgericht, etc. werken alleen als we keuzes durven te maken.

1,7% van de jeugdigen zorgen voor 25% van de kosten. 20,8% Van de jeugdigen zorgen voor 75% van de kosten.
Het merendeel 79,2% van de jeugdigen zorgen voor slechts 25% van de kosten.

3. Uitdagingen

- Kinderen groeien nog op in een meer kansrijke, gezonde en ondersteunende leefomgeving
- Hulp richt zich meer op het gezin en de leefomgeving, niet alleen op het kind
- Collectieve hulp is de norm
- Specialistische jeugdhulp is aanvullend, tijdelijk en dichtbij

4. Leidende principes tot 2040

- De leidende principes moeten richting geven aan de inhoudelijke doorontwikkeling van de specialistische jeugdhulp
  - Strategische doelen
  - Inkoop- en bekostigingskader
  - Organisatie en governance

4.1 Leidende principes tot 2040

- We erkennen verschillen en stappen af van het medisch model

4.2 Leidende principes tot 2040

- Hulp bij opvoeden en opgroeien is gericht op de leefomgeving en is gezinsgericht

4.3 Leidende principes tot 2040

- Collectieve jeugdhulp is de norm

4.4 Leidende principes tot 2040

- Specialistische jeugdhulp is aanvullend, in samenhang en op basis van een brede analyse

4.5 Leidende principes tot 2040

- Specialistische jeugdhulp is doelgericht, tijdelijk en onder actieve regie

4.6 Leidende principes tot 2040

- We contracteren alleen aanbieders die bijdragen aan onze maatschappelijke opgave

5. Inhoud Regiovisie

- Jeugdhulp 2040: Stip op de horizon
- Leidende principes
- Strategische doelen
- Organisatie en governance
- Inkoop- en bekostigingkader
- Monitoring, evaluatie en verantwoording
- Participatie

6. Vervolgproces

- September – december 2025: schrijven van de gehele Regiovisie: strategische doelen, uitgangspunten inkoopkader, governance, participatie
- Op elk onderdeel verschillende participatie
- Januari 2026: Regiovisie gereed
- Na verkiezingen formele adviestrajecten
- Vaststelling september-oktober 2026

gemeente Nijkerk

Kadernotitie Sociaal Domein 2025 - 2030

DATUM

Proces

- Overkoepelend beleidsplan Sociaal Domein 'Nijkerk in Verbinding' vastgesteld op 17 april 2025
- Verzoek tot nadere uitwerking strategische doelen, indicatoren en financiële kaders
- Kadernotitie Sociaal Domein 2025- 2030 vormt deze uitwerking
- Nadere kaders zijn vastgesteld waarbinnen het uitvoeringsprogramma wordt ontwikkeld om deze beweging te realiseren
- De Kadernotitie vormt daarmee de basis voor het hieruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma.

Urgentie en aanleiding

- De maatschappelijke opgaven zijn complex:

Vergrijzing, toenemende zorgvraag, druk op bestaanszekerheid.

- Het huidige systeem is financieel niet houdbaar:

Preventie en sociale basis blijven achter.

Geïndiceerde zorg slokt het grootste deel van het budget op.

Strategische bewegingen

Een beweging naar voren, met overkoepelend vijf strategische bewegingen:

- Langer zelfstandig wonen en bestaanszekerheid als fundament
- Gezondheid en preventie als uitgangspunt
- Inclusie en participatie bevorderen
- Versterken van dagelijkse veerkracht
- Integrale samenwerking als organiserend principe

Deze beweging vormt de basis voor de keuzes in het uitvoeringsprogramma.

Uitwerking per thema

- De strategische beweging is uitgewerkt per thema uit het OBSD
- Per thema beschreven: impact, strategische doelen, resultaten en bijbehorende initiatieven
- Indicatoren uitgewerkt t.b.v. monitoring en evaluatie
- Externe factoren en beheersmaatregelen beschreven
- Een duidelijke basis voor datagedreven werken binnen het sociaal domein

Dit maakt het beleid toetsbaar, lerend en gericht op maatschappelijke effecten

Concrete acties en investeringen

- Versterking van het sociaal team (o.a. triage, vindbaarheid, lichte begeleiding).
- Binnen bestaand budget worden middelen verschoven van geïndiceerde zorg naar preventie.
- Tussen 2027 en 2030 wordt circa 1,2 miljoen euro verschoven.
- Monitoring via dashboard en P&C-cyclus.
- Zonder deze beweging stijgt het aandeel geïndiceerde zorg naar >65% in 2040.

Financiële onderbouwing en groeipad

- Opzetten van een stimuleringsregeling voor bewonersinitiatieven.
- Intensivering van het gebruik van minimaregelingen (communicatiecampagne + extra fte).
- Incidentele investering van €100.000 in 2026 vanuit Wmo-begeleiding.
- Uitwerking volgt in het uitvoeringsprogramma.

Verwachte financiële uitgaven 2026

Categorie	Bedrag (€) (x mio)	Aandeel (%)
Geïndiceerde zorg	25,5	54,4%
Onderwijs	2,2	4,7%
Wettelijke taken Participatiewet	13,9	29,5%
Gezondheid, toegang, preventie en cultuur	5,3	11,4%
Totaal	46,9	100%

Wat gebeurt er als we niet investeren in de beweging naar voren?

Categorie	Bedrag (€) (x mio)	Aandeel (%)
Geïndiceerde zorg	45,0	65,4%
Onderwijs	2,8	4,1%
Wettelijke taken Participatiewet	15,0	21,8%
Gezondheid, toegang, preventie en cultuur	6,0	8,7%
Totaal	68,8	100%

Verschuiven van geïndiceerde zorg naar voren

Voorstel verschuiving van geïndiceerde zorg naar Gezondheid, preventie en toegang					
Onderdeel	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Verschuiving Jeugd		**141.899**	**283.798**	**425.697**	**425.697**
Verschuiving Wmo	**100.000**	**192.450**	**384.900**	**577.350**	**769.800**
Totaal	**100.000**	**334.349**	**668.698**	**1.003.047**	**1.195.497**

Waarom deze aanpak werkt

- Aansluiting bij landelijke kaders: VNG, Hervormingsagenda Jeugd, GALA, IZA.
- Datagedreven, integraal en lerend werken.
- Actieve participatie van inwoners en ervaringsdeskundigen.
- De raad wordt gepositioneerd als kaderstellend en controlerend orgaan:
  - Jaarlijkse verantwoording via P&C-cyclus.
  - Indicatoren en monitoring ondersteunen deze rol.

Casus Doorbraakmethode

Afkortingen

- GGD = Gemeentelijke GezondheidsDienst
- IZA = Integraal Zorgakkoord
- AZWA = Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord
- VNG = Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- Wmo = Wet Maatschappelijke Ondersteuning
- JeugdFV= Jeugd Foodvalley
- BSO+ = Buitenschoolse opvang met extra ondersteuning
- GGZ= Geestelijke Gezondheidszorg
- RvT = Raad van Toezicht
- OBSD = Overkoepelend Beleidsplan Sociaal Domein
- GALA = Gezond en Actief Leven Akkoord

Afsluiting